

Advancing Women's Future on Agripreneurship

JOIN US ON:

- @ProjectDemetra
- @demetra_project
- www.demetra-project.com

Newsletter No 3 January-June 2023

PARTNERS:

TPM in LTTA – Maribor, Slovenija

Med 23. in 26. majem so partnerji projekta DEMETRA obiskali Maribor v okviru 2. transnacionalnega projektne srečanja (TPM) in kratkega intenzivnega tečaja oz. aktivnosti v sklopu učenja, poučevanja in usposabljanja (LTTA) na Univerzi v Mariboru.

Na projektne srečanju so partnerji izmenjali povratne informacije in razpravljali o rezultatih projekta, ki vključuje oblikovanje učnega načrta DEMETRA za zeleno kmetijsko podjetništvo in vseobsegajoče platforme za e-učenje. Osredotočili so se tudi na prihajajoče pilotne tečaje in mentorske programe ter na načrtovanje prihodnjih multiplikativnih dogodkov.

LTTA je potekal od 23. do 25. maja in je bil namenjen usposabljanju osebja partnerjev za uporabo novega učnega načrta in platforme za prihajajoča pilotna usposabljanja. V tem času so imeli partnerji priložnost obiskati kmetije, ki jih upravljajo agropodjetnice in se učiti iz njihovih izkušenj ter hkrati opazovati trajnostne metode kmetijskega poslovanja v praksi.

Slovenija

Najbolj zelena država v Evropi postaja bolj zelena z uporabo permakulturnih načel

Slovenci so znani po svoji strasti do vrtnarjenja. Težko bi našli drugo državo, kjer toliko ljudi poleg rednega dela vzdržuje obsežne vrtove, ki bi jih lahko šteli celo za majhne kmetije. Zaradi pretežno hribovitega in goratega terena je v Sloveniji malo obsežnega kmetijstva, zato je pokrajina posejana s temi čudovitimi vrtovi. Ko potujete po Sloveniji z avtomobilom ali kolesom, boste zagotovo naleteli na eno ali več teh očarljivih parcel.

Toda morda se sprašujete, ali ni vrtnarjenje preveč zamudno in intenzivno za zaposlene posameznike? Profesorica Ana Vovk, mednarodno priznana strokovnjakinja za prakso, imenovano "permakultura", meni, da ne. Kljub temu da je redno zaposlena kot profesorica na Univerzi v Mariboru in vsako leto nadzira številne izobraževalne programe za otroke in druge zainteresirane skupine, Ana povsem sama ureja štiri velike vrtove.

Eden od najznamenitejših vrtov, ki so je obiskali partnerji projekta DEMETRA, je "Mednarodni center za samooskrbo Dole" v bližini Poljčan. Tu Ana prikazuje tehnike, kot so gojenje zelenjave na "Hügelbeete" (dvignjenih gredah), ki zmanjšujejo porabo vode, učinkovito upravljanje rastlinjakov in kombiniranje rastlin za odpravo težav s škodljivci. Poleg gojenja obilnice zelenjave Ana proizvaja tudi vrsto žganih pijač, kot je okusen zeliščni liker, imenovan "Ana-Meister", različne zeliščne čaje in raznovrstno zelenjavo. Njen cilj je mladim učencem privzgojiti veščine samozadostnosti in jih spodbuditi k samostojnemu življenju. Permakultura kot temelj naravnega kmetovanja ima ključno vlogo v krožnem gospodarstvu, saj izkorišča in ponovno uporablja vse razpoložljive vire, vključno z zadrževanjem in ponovno uporabo vode. Center ponuja tudi izobraževanje o spodbujanju zdravja, uporabi rastlin z zdravilnimi lastnostmi in spodbujanju harmoničnega sobivanja z naravo za boljše obvladovanje stresa.

Ana ni le teoretično, temveč tudi praktično naravnana. Živi na svojem vrtu in uporablja starodavne nomadske šotore, imenovane jurte, ki zagotavljajo prostorno bivališče in hkrati zmanjšujejo porabo virov. Kot profesorica na Univerzi v Mariboru je Ana zaslužna tudi za obsežne publikacije o permakulturi, trajnosti in samozadostnosti.

Projekt DEMETRA v svoje programe usposabljanja vključuje Anine raziskave in praktična spoznanja. DEMETRA sporoča trdno prepričanje, da je razvijanje kompetenc za vodenje kmetijskih podjetij na najbolj trajnosten način ključnega pomena za spopadanje s podnebno krizo ter dolgoročni poslovni uspeh in osebno izpolnitev.

Ranč Dravinja

Nataša Klančnik vodi edinstveno kmetijo v Slovenskih Konjicah, mestu v severovzhodni Sloveniji. Kmetija se imenuje Ranč Dravinja in leži tik ob reki Dravinji. Ime "ranč" odraža tudi slikovito podeželsko podobo kmetije z leseno konstrukcijo in starimi konjskimi hlevi.

Ena od izjemnih značilnosti Ranča Dravinja je zagotovo hrana, ki se pripravlja v posebnih pekačih v kaminu (izpod peke). Tukaj najdete mesne, ribje in vegetarijanske jedi, skupaj z domačimi dobrotami neposredno z vrta in od lokalnih proizvajalcev. Po zahtevnem in produktivnem sklopu dejavnosti so tudi projektni partnerji uživali v okusnem bifeju, ki so ga pripravili na Ranču. Po kosilu so imeli še eno izobraževalno srečanje pod krošnjami dreves pred barom oz. saloonom, ob spremljavi šumeče reke.

Lastnica Nataša je partnerje seznanila s svojim delom na ranču, nato pa jih popeljala na ogled. Celoten ranč se razprostira na površini v velikosti 3 ha in ustvarja čudovito okolje za vse vrste druženj.

Srce ranča je rustikalen bar, iz katerega lahko vstopite tudi v rančersko sobo, pokrito teraso in veliko rančersko sobo. Zelene površine vključujejo permakulturni vrt s čudovito leseno hišico, kmečki

vrt in travnik. Ranč ponuja tudi različne storitve, kot so jahanje, otroški in družinski programi, kulinarična doživetja in pikniki ter prenočišča. Otroški jahalni tabori vključujejo nastanitev in spanje na kmetiji v sobah, obroke, varstvo otrok, dejavnosti na kmetiji in jahanje.

Na ranču boste našli tudi 'culco' – butično shrambo oz. trgovinico z domačimi zvarki.

Partnerjem se je ranč vtisnil v spomin kot poseben kraj, ki je s svojim rustikalnim videzom prava paša za oči, z romantičnim vzdušjem in prijetnimi ljudmi pa topel objem za dušo.

Za več informacij obiščite spletno stran ranča: <http://www.ranc-dravinja.si/>

Zelini vrt in kmetija Majnika

Zgodba Zeliščnega vrta in kmetije Majnika sega v leto 2004, ko je Majda Temnik najela en hektar zemlje. Po končani univerzitetni izobrazbi s področja kemijske tehnologije je Majda več let delala v laboratorijih in poučevala na srednjih šolah, usmerjenih v gostinstvo in turizem. Kasneje je opravila izpite in postala certificirana lokalna turistična vodnica. Pri tem delu je imela priložnost obiskati številne zeliščne vrtove in kmetije, kar jo je navdihnilo, da je ustanovila svojo.

Zgodbo nadaljuje njena hči Katja, ki je kupila zapuščeno kmetijo velikosti 5 ha, v kateri je videla priložnost za biodinamično pridelavo zelišč in za osebni razvoj. Katja je bila dolga leta vrhunška športnica – igrala je košarko v španski in italijanski ligi, dveh najmočnejših ligah v Evropi. Skoraj desetletje je bila celo kapetanka slovenske ženske košarkarske reprezentance. Diplomirala je iz prevajalstva in magistrirala iz politologije. Skozi potovanja po svetu je spoznala, da ima Slovenija velik potencial za ustvarjanje kakovostnega življenjskega in delovnega okolja z lahkim dostopom do narave in zdrave hrane. Zavedala se je, da dobrine, kot sta biotska raznovrstnost in kakovost hrane, zaradi vse hitrejšega intenzivnega kmetovanja hitro pešajo. Sčasoma je odkrila, da njena pot do boljšega načina življenja in dela leži v načelih antropozofije in biodinamičnega kmetovanja. Odločila se je, da bo materin hobi biodinamičnega kmetovanja za pridelavo zelišč preoblikovala v novo poslovno idejo.

Katja, ki je kmetovalka od leta 2017, je na skoraj vseh neizkoriščenih površinah kmetije posadila trajne ekološke rastline. Kmetija Majnika je razširila

svojo ponudbo in s partnerstvom z zadrugami in organizacijami proizvajalcev uspešno vstopila na slovenski trg. Njena ponudba vključuje zeliščno kuhinjsko sol in različne čajne mešanice. Leta 2018 je Turistična zveza Slovenije zeliščno kuhinjsko sol kmetije Majnika prepoznala kot enega od 20 najboljših kulinarčnih in gastronomskih spominkov v alpskem prostoru.

Kmetija si prizadeva za promocijo biodinamičnih kmetijskih praks, ki imajo potencial za revolucijo v kmetijstvu zaradi podnebnih in družbenih sprememb. Te spremembe so se že začele in so razkrile omejitve konvencionalnih kmetijskih praks in neumornega iskanja dobička. Kmetija nudi vodene ogledne zeliščnega vrta, naravoslovne dejavnosti za otroke ter predavanja in delavnice o zeliščih, biodinamiki in zdravi prehrani.

Katji je leta 2019 takratni predsednik Republike Slovenije Borut Pahor podelil priznanje za najbolj inovativno mlado kmetico, ki ga podeljuje Zveza slovenske podeželske mladine (ZSPM). Katja je bila s strani časnika Finance in Ministrstva za kmetijstvo tudi uradno prepoznana kot najboljša podjetnica v kmetijstvu za leto 2020.

Če želite izvedeti več o Zeliščnem vrtu in kmetiji Majnika, obiščite njihovo spletno stran: <https://majnika.si/>

PARTNERS:

